Memòria justificativa, de valoració econòmica i de perspectiva de gènere de la Proposició de Llei qualificada de modificació de la Llei 21/2023, del 23 d'octubre, de text consolidat qualificada del Tribunal Constitucional

I. Antecedents

La Llei 21/2023, del 23 d'octubre, va consolidar en un únic text les modificacions introduïdes des de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, del 3 de setembre de 1993. La consolidació va reforçar l'accessibilitat del dret vigent, però no en va revisar el contingut material.

L'experiència acumulada durant més de tres dècades de funcionament de la justícia constitucional andorrana, així com l'evolució de l'ordenament jurídic nacional i del context europeu de protecció dels drets fonamentals, fan necessari introduir noves modificacions en la regulació del Tribunal Constitucional. Aquestes modificacions responen a una doble finalitat: d'una banda, reforçar les garanties d'independència, eficàcia i bon govern de la institució i, d'altra banda, adequar determinats aspectes procedimentals a les exigències actuals de la tutela efectiva dels drets i llibertats reconeguts per la Constitució.

La Proposició de llei incideix, en primer lloc, en l'estatut dels magistrats constitucionals. En aquest àmbit, es revisen determinats aspectes relatius al mandat, al cessament, a les incompatibilitats i al règim de responsabilitat, amb la voluntat de reforçar la seguretat jurídica i d'assegurar una regulació coherent amb els principis d'independència i inamobilitat inherents a la funció jurisdiccional constitucional.

En particular, es precisa el règim de responsabilitat civil dels magistrats constitucionals, limitant-la als supòsits de dol o negligència greu i inexcusable mitjançant l'acció de rescabalament prevista en l'ordenament jurídic, la qual cosa contribueix a garantir l'exercici serè i independent de les seves funcions i a harmonitzar aquest règim amb l'aplicable als membres de la jurisdicció ordinària.

Així mateix, es reforça l'autonomia institucional del Tribunal Constitucional mitjançant la revisió de les competències internes de govern i administració i del règim aplicable al seu personal. Les modificacions introduïdes pretenen assegurar una separació més clara entre les funcions jurisdiccionals i les funcions d'administració interna, tot atribuint al mateix Tribunal una major capacitat d'autoorganització, en coherència amb la seva posició com a òrgan constitucional independent.

La Proposició de llei també actualitza les normes relatives al funcionament intern del Tribunal. En aquest sentit, es clarifiquen les regles de constitució del Ple, d'adopció d'acords i de resolució dels supòsits d'empat, amb l'objectiu de garantir la continuïtat de l'activitat jurisdiccional i evitar situacions de bloqueig institucional. Igualment, es preveu expressament la possibilitat de celebrar deliberacions i votacions per mitjans telemàtics en circumstàncies excepcionals,

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=fecda2da-8ce4-43d0-bc23-7dce28e493ba emprant el codi segur de verificació.

incorporant solucions organitzatives compatibles amb les exigències actuals de funcionament dels òrgans públics.

Una altra de les finalitats rellevants de la reforma és la millora dels procediments constitucionals. Amb aquest objectiu, es revisen alguns requisits de les demandes, els motius d'inadmissió i el règim dels recursos de súplica, per tal de reforçar la claredat procedimental, evitar incidències derivades d'interpretacions divergents i preservar la funció del Tribunal Constitucional com a garant últim de la Constitució.

En matèria de recurs d'empara, la reforma té present la necessitat d'assegurar la màxima efectivitat de la tutela dels drets fonamentals i, al mateix temps, l'adequada articulació entre l'ordenament andorrà i el sistema europeu de protecció dels drets humans. Amb aquesta finalitat, s'aclareix expressament que la formulació del recurs de súplica contra les decisions d'inadmissió no constitueix un requisit necessari per acudir al Tribunal Europeu dels Drets Humans, evitant qualsevol dubte interpretatiu sobre l'esgotament de les vies internes. Igualment, s'estableix un règim transitori específic per als procediments en curs en el moment de l'entrada en vigor de la Llei.

Finalment, es revisen determinats aspectes relatius a la dotació i al funcionament material de la institució. L'objectiu és garantir l'adequació dels recursos personals del Tribunal a la transcendència de les funcions que li atribueix la Constitució, reforçant així la seva independència i el correcte exercici de la jurisdicció constitucional.

II. Consideracions sobre la Proposició de llei

La Proposició de llei consta de vint-i-quatre articles i dues disposicions finals.

L'article 1 modifica l'article 7, per introduir-hi millores de redacció.

L'article 2 modifica la lletra c de l'article 9, per aclarir les funcions internes de govern i administració, en consonància amb la modificació que s'introdueix a l'article 15, segons es comentarà més endavant.

L'article 3 modifica l'article 13, també amb l'objectiu d'introduir-hi correccions lingüístiques i per precisar que l'auxili de la jurisdicció ordinària té per objecte la cessació de l'acció pertorbadora, a més de la reparació.

L'article 4 modifica l'article 14, principalment per ampliar d'un mes a sis mesos el termini de l'òrgan designador per cobrir una vacant. El termini d'un mes s'ha demostrat irrealista atesos els procediments de designació.

L'article 5 modifica l'article 15, per substituir la terminologia emprada per la de "discapacitat física o incapacitació legal", terminologia més precisa i coherent amb la presumpció de l'apartat 2.

L'article 6 modifica l'article 16, per eliminar la responsabilitat civil ddirecta dels magistrats, en consonància amb la reforma legislativa que es planteja en relació

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=fecda2da-8ce4-43d0-bc23-7dce28e493ba emprant el codi segur de verificació.

amb la jurisdicció ordinària continguda al Projecte de llei del personal al servei del Consell Superior de la Justícia. Segons aquesta reforma, els magistrats només responen civilment davant l'Estat, mitjançant l'acció de rescabalament de la Llei qualificada de la Justícia, i només per dol o negligència greu i inexcusable. L'article 7 modifica l'article 17 per coherència amb la modificació de l'article 16.

L'article 8 modifica l'article 19 per preveure que les faltes molt greus poden sancionar-se amb suspensió de tres mesos a un any, i no només amb el cessament definitiu, de manera que s'introdueix així una graduació més proporcional de les sancions. Igualment, s'addiciona un règim de prescripció de les faltes.

L'article 9 modifica la lletra c de l'article 24 per adequar terminològicament la redacció de l'apartat relatiu a la dotació pressupostària.

L'article 10 afegeix una lletra i a l'article 27, en relació amb la ponderació del vot del president en assumptes no jurisdiccionals. L'article 14 hi dona correlació modificant l'article 31.4, que fins ara establia que l'empat impedia l'acord.

L'article 11 modifica l'article 28.1, per ampliar els supòsits de substitució del president, que segons la nova redacció també aplicaran en cas d'absència i no només d'impossibilitat física o delegació.

L'article 12 modifica l'article 29.2 per adequar l'estructura del personal del Tribunal. Així doncs, el secretari passa a denominar-se "secretari general" i es crea el càrrec de responsable d'administració.

L'article 13 modifica l'article 30, a l'efecte que el personal del Tribunal passi a assimilar-se al personal del Consell General, pel que fa als drets, deures i condicions. Paral·lelament, s'adequan les normes relatives a la instrucció dels expedients disciplinaris, que correspondran al president i la decisió, al Ple, i no al Govern. Se suprimeix així la dependència disciplinària del personal respecte de l'executiu.

L'article 15 modifica l'article 32, per permetre, excepcionalment, la deliberació i votació telemàtica quan els magistrats no es puguin reunir a la seu, garantint així la continuïtat institucional en situacions de força major.

Seguidament, l'article 16 modifica l'article 36.1, preveure millores a nivell de redacció tècnica. L'article 17 modifica l'article 37.2 i hi afegeix com a causa d'inadmissió la demanda abusiva. La causa és anàloga a la de l'article 35.3.a del Conveni europeu de drets humans i protegeix el Tribunal davant d'usos inadequats del procés.

L'article 18 modifica l'article 38, per precisar que el recurs de súplica contra l'aute d'inadmissió no és requisit per acudir al Tribunal Europeu dels Drets Humans.

L'article 19 modifica l'article 41.2 per qüestions de millores lingüístiques.

L'article 20 modifica l'article 45.1 per modificar el termini per interposar el recurs d'inconstitucionalitat contra lleis i decrets legislatius, que passa de 30 dies naturals a 30 dies hàbils.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=fecda2da-8ce4-43d0-bc23-7dce28e493ba emprant el codi segur de verificació.

L'article 21 modifica l'article 55.2 per cobrir qualsevol forma de terminació del procés en el marc del procés incidental d'inconstitucionalitat iniciat pels tribunals ordinaris.

L'article 22 modifica l'article 86 i inclou entre les resolucions impugnables en empara les resolucions fermes del Tribunal de Corts.

L'article 23 modifica l'article 89.1 per assegurar la tramesa íntegra de les actuacions.

L'article 24 modifica l'article 90.1 i obliga el tribunal d'instància a trametre al Ministeri Fiscal, si ho sol·licita, tot l'expedient judicial. Aquesta modificació garanteix que el Ministeri Fiscal formuli les al·legacions amb ple coneixement de les actuacions.

Es contempla una disposició transitòria per especificar que la reforma s'aplica als procediments en curs; si hi ha una súplica pendent, el demandant disposarà de deu dies hàbils per optar entre continuar o desistir per acudir directament al Tribunal Europeu dels Drets Humans. A falta de comunicació, s'aplica el règim anterior. La solució respecta la voluntat del justiciable i evita que el canvi normatiu li generi perjudicis en el còmput del termini davant el Tribunal Europeu.

La disposició final primera encarrega al Govern, d'acord amb l'article 121 del Reglament del Consell General, la presentació en sis mesos d'un nou text consolidat. La disposició final segona fixa l'entrada en vigor l'endemà de la publicació al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

III. Valoració econòmica

Donant compliment al que disposa l'article 108 del Reglament del Consell General, cal remarcar que aquesta Proposició de llei no suposa cap càrrega econòmica que afecti els pressupostos generals de l'Estat ni els ciutadans.

IV. Valoració en relació amb la perspectiva de gènere

L'article 5 de la Llei 13/2019 determina que el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació informa, amb caràcter transversal, l'actuació de tots els poders públics. Les administracions públiques l'han d'integrar en l'adopció i l'execució de totes les disposicions normatives i les polítiques públiques. En particular, els poders públics i les administracions públiques han d'integrar el principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes en totes les seves actuacions i en l'adopció i l'execució de les disposicions normatives i les polítiques públiques.

A més, els articles 30 i 45 de la Llei 6/2022, del 31 de març, per a l'aplicació efectiva del principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats i a la no-discriminació entre dones i homes exigeixen, d'una banda, que els projectes i proposicions de disposicions normatives de caràcter general, incloent-hi els pressuposts anuals de les administracions, els comuns, els organismes i les entitats vinculades o que en depenen, així com els plans i els programes d'especial rellevància

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=fecda2da-8ce4-43d0-bc23-7dce28e493ba emprant el codi segur de verificació.

econòmica, social i cultural que se sotmetin a l'aprovació del Consell General, del Consell de Ministres i dels consells comunals, han d'incloure un informe sobre el seu impacte de gènere que faci visible l'impacte diferenciat sobre les dones i els homes de les mesures projectades, i atengui especialment els factors interseccionals i les situacions d'especial vulnerabilitat de determinats col·lectius de dones.

La igualtat de gènere constitueix un dels Objectius de desenvolupament sostenible, l'ODS 5, que ha estat inclòs en el Pla estratègic per a la implementació dels Objectius de desenvolupament sostenible, aprovat mitjançant un acord de Govern del 17 d'abril del 2019 com una eina transversal per a la consecució de tots els objectius de l'Agenda 2030.

Dit això, i un cop analitzada aquesta Proposició de llei, es pot concloure que considera de manera adequada la perspectiva de gènere.

Per tot el que s'ha exposat, i seguint el que dicta l'article 108 del Reglament del Consell General, s'ha emès aquesta memòria, per tal que la Proposició de llei sigui admesa a tràmit al Consell General.

Jordi Jordana Rossell

President del Grup Parlamentari Demòcrata

Cerni Escalé Cabré

President del Grup Parlamentari de Concòrdia

Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells

President del Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos

Susanna Vela Palomares

Presidenta del Grup Parlamentari Socialdemòcrata

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=fecda2da-8ce4-43d0-bc23-7dce28e493ba emprant el codi segur de verificació.

Carine Montaner Raynaud

Presidenta del Grup Parlamentari Andorra Endavant

Andorra la Vella, 3 de novembre del 2026.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=fecda2da-8ce4-43d0-bc23-7dce28e493ba emprant el codi segur de verificació.